

ÚTRA KELT NAGYENYEDRŐL A KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR NYOMÁBAN INDIÁBA ELGYALOGOLÓ PENGŐ ZOLTÁN KOLOZSVÁRI ÚJSÁGÍRÓ

„Most van elegendő bátorságom belevágni”

Akárcsak elődje, Nagyenyedről kelt útra tegnap reggel Pengő Zoltán kolozsvári újságíró, lapunk volt munkatársa, aki gyalog járja végig Kőrösi Csoma Sándor (1784–1842) útvonalát. Tervei szerint kilenc hónap alatt teszi meg a 7000 kilométert, és éri el a Kis-Tibetnek is nevezett Ladakhon belüli Zanglát, az erdélyi tudós életpályájának és tudományos munkásságának egyik legfontosabb állomását.

» PAP MELINDA

– Mennyire vagy felkészülve az útra?

– Nem tudom, majd elválik. Nem gondoltam bele, hogy milyen helyzetekbe kerülhetek, hiszen még nem éltem át hasonlót. Nem tudom, hogyan lehetne erre felkészülni.

– Mit viszel magaddal?

– Nem vett sok időt igénybe a pakolás, inkább beszerezni a dolgokat volt hosszabb. Vettem egy nadrágot és egy esőkabátot. Viszek egy ultrakönnnyű, 1,30 kg-os sátrat, felújthatós matracot, hálósákokat. Minimális mennyiségű ruhát, de tényleg: két pár zoknit, két rövid ujjú pólót, egy hosszú ujjút. Lesz nálam egy vizespalack, nedves törülközők. Csak a legszükségesebb.

– Technikai felszerelés lesz nálad, amin keresztül kommunikálj az itthoniakkal?

– Van nálam egy táblagép és egy szilikonból készült, rugalmas billentyűzet az okostelefonon kívül. Ezeket keresztül tartom majd a kapcsolatot a világgal. Facebookon, a The Kőrösi Project – From Transylvania to Ladakh oldalon rendszeresen beszámolok majd az útról.

– Az útvonalad mennyire van már leszögezve?

– Isztambulig van meg részletesen, napra lebontva. Próbáltam már szállást is találni. Tovább is megvan nagyjából, a lelki szemeim előtt látom, hogy merre fog vezetni, de nincs részletesen lebontva.

– Hogyan zajlott a tervezés?

– Megnéztem, hogy két város között mekkora a távolság, és azt leosztottam napokra. És a városokban próbálom előre szállást foglalni. Eddig Románián belül szereztem, Gyulafehérváron például a helyi református tiszteletes fog vendégül látni, de couchsurfing (ingyenes szállásközvetítő platform) is kerestem. Ahol vannak ismerőseim, ők látnak vendégül egy-két éjszakára.

– Románián belül hogyan alakul az utad? Miért Nagyenyedről indulsz?

– Kőrösi Csoma Sándor is Enyedről indult, ezzel előtte szeretnék tisztelni. Az első éjszakát, a vasárnapról hétfőre virradót Gyulafehérváron töltöm, a következőt egy Szében megyei szász faluban, Apoldon. Utána Nagyenyedre jön, majd következő nap bemegyek a Vöröstoronyi-szorosba. Két éjszakát ott töltök sátorban. Persze ha valaki felajánlja, hogy a szénapadlásán meghalhatok, nagyon jó. Következő nap érem el Râmnicu Vâlcea-t. Két napra rá jön Pitești, onnan négy napra Bukarest. Ott pihenek két napot. Utána lemegyek délnek. Giurgiut két nap alatt érem el, de nem éjszakázom ott, hanem átkelek a Dunán, a hídon, és a bulgáriai Rusze lesz az első állomás, ahol megszom külföldön.

– Ez mennyi idő múlva lesz?

– Tizenhat nap múlva. Így tervezem.

– Mondtad, hogy Bukarestben pihensz, tehát lesznek pihenőnapok. Csak a pihenés miatt, vagy kíváncsi vagy ezekre a településekre?

– Is-is. Bukarest esetében nem a kíváncsiság dominál, jól ismerem. Sok ismerősöm van, akinél megszállhatok, így jó lesz egy két-napos pihenő a kényelmes folyamatos út után. Olyan helyeken tervezek több napot eltölteni, amelyekre kíváncsi vagyok. A bolgár tengerparton például, Burgasztól délre, remélem, hogy még jó idő lesz. Azt kifejezetten pihenésnek számom. Isztambulban is töltök egy-két napot, mert érdekel. Teheránban is meg szándékozok állni, de a kettő között is lesz pihenő.

– Romániát és Bulgáriát leszámítva az útvonal többi része új számokra...

– Igen, nem jártam Törökországban, sem Iránban. Indiában jártam, de nem azon a részen, ahol most szándékozom haladni.

– Vannak az útvonalon olyan szakaszok, amelyek nem biztonságosak?

– Afganisztán zűrös ország, de ott nem tervezek sokat időzni. Bárhol lehetnek kellemetlen élményei az embernek, a világ legbiztonságosabb országaiban is. De nincsenek ilyen félelmeim.

– Indiában is van egy szakasz, ahol feszült a politikai helyzet...

– Szinte az egész indiai tartózkodásom színhelyén – Dzsammu és Kasmír államban – nagyon feszült a helyzet. Dzsammu és Kasmír autonómiát élvezett India Szövetségi Köztársaságon belül, de nemrég nacionalista kormány került hatalomra, amelyik megszüntette ezt, a központi kormánynak rendelte alá a két államot, és több tízezer katonát vezényelt a térségbe. Dzsammu és Kasmír muszlim többségű állam a hindu többségű Indiában, melyeket a hindu rádzsa annak idején a lakosság akarata ellenére csatolt Indiához. Azóta folyamatos viszály tárgyai India és Pakisztán között, több háborút is vívtak miattuk. Most a véget nem érő konfliktus újabb felvonásának vagyunk szemtanúi. Bármi történhet, az is, hogy lenyugszanak a kedélyek, és az is, hogy háború tör ki Pakisztán és India között.

– Utad célja, hogy megismertesd Kőrösi Csoma Sándort a román közvéleménnyel. Bukarestben két napot maradsz, tervezel sajtótájékoztatót tartani?

– Minden hazai városban tervezek, ahol áthaladok. Előre értesítem a helyi sajtóorgánomokat, hogy mikor érkezem, és találkozom az újságírókkal.

– Korábban is több sajtóorgánumnak nyilatkoztál, hogyan viszonyult a román sajtó az utadhoz?

– Pozitívan. Érdekes témaként látták, semmiféle negatív reakciót nem tapasztaltam. Miért is lett volna?

– Milyen szimbolikus dolgot viszel magaddal az útra?

– Lesz nálam egy kis méretű székely, illetve román zászló. A székely amiatt, mert Kőrösi Csoma Sándor székely volt. A román azért, mert ha meg akarom szólítani a román közösséget, feléjük is kell tennem egy tiszteletteljes gesztust.

– Miért tartod fontosnak, hogy a román közvélemény megismerje Kőrösit?

– Ha a román közvélemény megismeri egy magyar személyiséget, azáltal valamilyen módon a magyarokat mint közösséget is megismeri. Ez nagyon fontos lenne. Romá-

Pengő Zoltán a nagyenyedi Bagolyvár falán találhatók Kőrösi-emléktábla előtt indult el újtára

PAP MELINDA

niában a románok és magyarok két teljesen párhuzamos társadalomban, világban élnek. Mi, erdélyi magyarok álmvilágban élünk, legalábbis a többségünk. Egy kis magyar világban, mely tulajdonképpen csak a mi fejünkben van. Ez olyan városokban is így van, mint Kolozsvár, ahol a lakosságnak csak a 16 százaléka magyar. Mintha nem vennék tudomást a realitásról, nem mernék szembenézni a valósággal, illúziókban ringatjuk magunkat, úgy teszünk, mintha nem az lenne, ami van. Pedig az van, ami van. Akkor is, ha hazudunk magunknak. Valamilyen módon együtt kell élni a románokkal, kell találni valamifajta kommunikációs csatornát feléjük. És ha nem próbáljuk meg megismertetni magunkat, ennek nincs esélye.

– Úgy látod, hogy az erdélyi magyar közösség nem próbálja megismertetni, elfogadtatni magát?

– Nem próbálja. Természetesen ez általánosítás, vannak kivételek. Vannak nagyon jó kezdeményezések is. Például a Kolozsvári Magyar Napokon vannak román nyelvű programok is, vagy a szecesszió világnapján román nyelvű vezetett séták, pedig alapvetően a magyarsághoz kötődő építészeti formanyelv. Vannak kezdeményezések, de kevés, elszigetelt. Alapvetően szerintem az erdélyi magyar közösség magába zárkózik, álmvilágban él. Úgy tesz, mintha nem itt élne, hanem máshol. Mintha ez egy Kis-Magyarország lenne. Pedig nem az.

– Ezt most nem csak a Székelyföldre érted?

– Nem, Kolozsvárra is vonatkozik, Nagyváradra is. Ennek a jele az is, hogy napjainkban a magyar fiatalok kevésbé tudnak románul, mint 25 éve. És az is, hogy egyáltalán megszülethet valakinek a fejében egy olyan kezdeményezés, hogy az erdélyi magyar diákok ne érettségizzenek román nyelvből.

– Miért épp Kőrösi Csoma Sándort választottad? Sok erdélyi magyar személyiség lenne, akinek propagálni lehetne a román közösség felé.

– Természetesen lehetne. Én arra vállalkoztam, hogy megpróbálok végigmenni nagyjából az ő útján, és eljutni oda, ahova ő. Engem az ő személyisége érdekel nagyon régóta. Ez személyes projekt. Nem valami missziót vállalom fel, hogy megpróbáljam közelebb hozni egymáshoz az erdélyi magyarokat és románokat. Ez is ott van valahol a terveim között, de nem csak ez van. Kőrösi számomra inspiráló személyiség. Megfogott a személyisége, az, amit tett. De persze van

sok más személyiség, aki mindkét közösséghez szólhat.

– Mikor figyeltél fel rá, emlékszel?

– Persze. A gyermek- és kamaszkor határán, amikor olvastam az Így él Kőrösi Csoma Sándor című ismeretterjesztő könyvet Szilágyi Ferenctől. Az volt az első élmény, mélyen hatott rám. Így kezdődött.

– Utána is foglalkoztatott?

– Nem mondhatom, hogy folyamatosan ott munkált volna bennem tudatos szinten, de a tudattalanban bizonyára. Elolvastam Korda István regényét, A nagy utat is, de az messze nem tett rám olyan nagy benyomást. Ebből nem tudok semmit felidézni, míg az első könyvből most is elevenen élnek bennem illusztrációk, történetek, mondatok – az egész könyv.

– Mikor merült fel benned, hogy végigmenj az ő útvonalán?

– Először körülbelül húsz éve, nagyjából 30 éves koromban.

– Miért most vállalkozol rá, és nem akkor?

– Akkor csak ábránd volt, fel sem merült, hogy gyakorlatba ültessen. Talán most értek meg a körülmények, most van elegendő bátorságom belevágni. Akkor nem lett volna. Meg úgy érzem, most valami egészen más szeretnék csinálni – legalábbis kilenc hónapig –, mint eddig. Akkor nem volt bennem ilyen készletesség.

– Úgy alakult az életed, hogy változtatni akarsz, és ez most egy jó váltás?

– Van egy nagyon személyes motiváció is: le akarom zárni az életemnek egy szakaszát. Ez nem emberi kapcsolatokra vonatkozik, hanem a szakmai pályafutásomra. Tíz éven keresztül voltam egy piacutató cégnek az igazgatója, és ez szép volt, jó volt, de elég volt. Húzó egy vonalat, többet nem akarom csinálni, nem is fogom. Akarok egy 9-10 hónapos intermezzót, és utána majd kezdődhet valami más. Úgy gondoltam, ez jó arra, hogy egy radikális fordulatot beiktassak az életembe.

– Nem követed pontosan Kőrösi útját. Mit módosítottál, és miért?

– Ez szimbolikus tisztelgés Kőrösi Csoma Sándor előtt. Meg sem fordult a fejemben, hogy pontosan kövessem. Nem láttam értelmét, hogy elhajózzak Alexandriába, és a nagyon veszélyes közel-keleti térségen keresztül jussak el Iránba. Nem vagyok ad-